

LINDA VISTA GARDENS

As you explore this part of the gardens, you're walking through layers of history — much of it hidden, and some of it still visible in the landscape around you.

Very little is known about the grounds that once surrounded the original house or the garden created by Henry Jenkins. What we can see today are the terraces and winding paths just below the drive on your right. These appear on the 1881 Ordnance Survey map, along with a formal garden that roughly matches the flower beds you can see to the left of the shrub bed ahead of you.

The picture becomes clearer in the 20th century. Although the 1920 Ordnance Survey map shows no detail, an aerial photograph from 1929 reveals a new entrance from Tudor Street and a sweeping drive leading up to the house. Young conifers had been planted along the southern boundary, and the circular rose garden (to your left) was already established, with formal beds rising above it.

Directly in front of you, to the right of the shrub bed, lies the old rockery. In its heyday, a cascade of water once tumbled through it down to the pond below. Between the rockery and the shrub bed is the path leading to the terraced slopes beneath the drive. These terraces—most likely created by the Whitehead family in the 1920s and 30s—were set out with charming crazy-paving paths.

These terraces are still full of seasonal surprises. In autumn, the vivid pink **Guernsey Lilies** brighten the path edges, and in spring the **Azaleas** burst into colour. The **purple-leaved cherry** in the shrub border adds a splash of elegance to the grass terraces.

To your left is the formal Victorian garden, laid out with six triangular flower beds. Once planted entirely with roses, four of these beds now form a vibrant colour wheel: one red/orange, one white/cream/yellow, one blue, and one pink/purple—very much in keeping with the Victorians' passion for bold colour. The remaining two beds are planted with ornamental grasses that look especially striking in winter. Among the trees and shrubs above the blue bed is a magnificent **Tulip Tree** (*Liriodendron tulipifera*), easily recognised by its unusual, sculptural leaves.

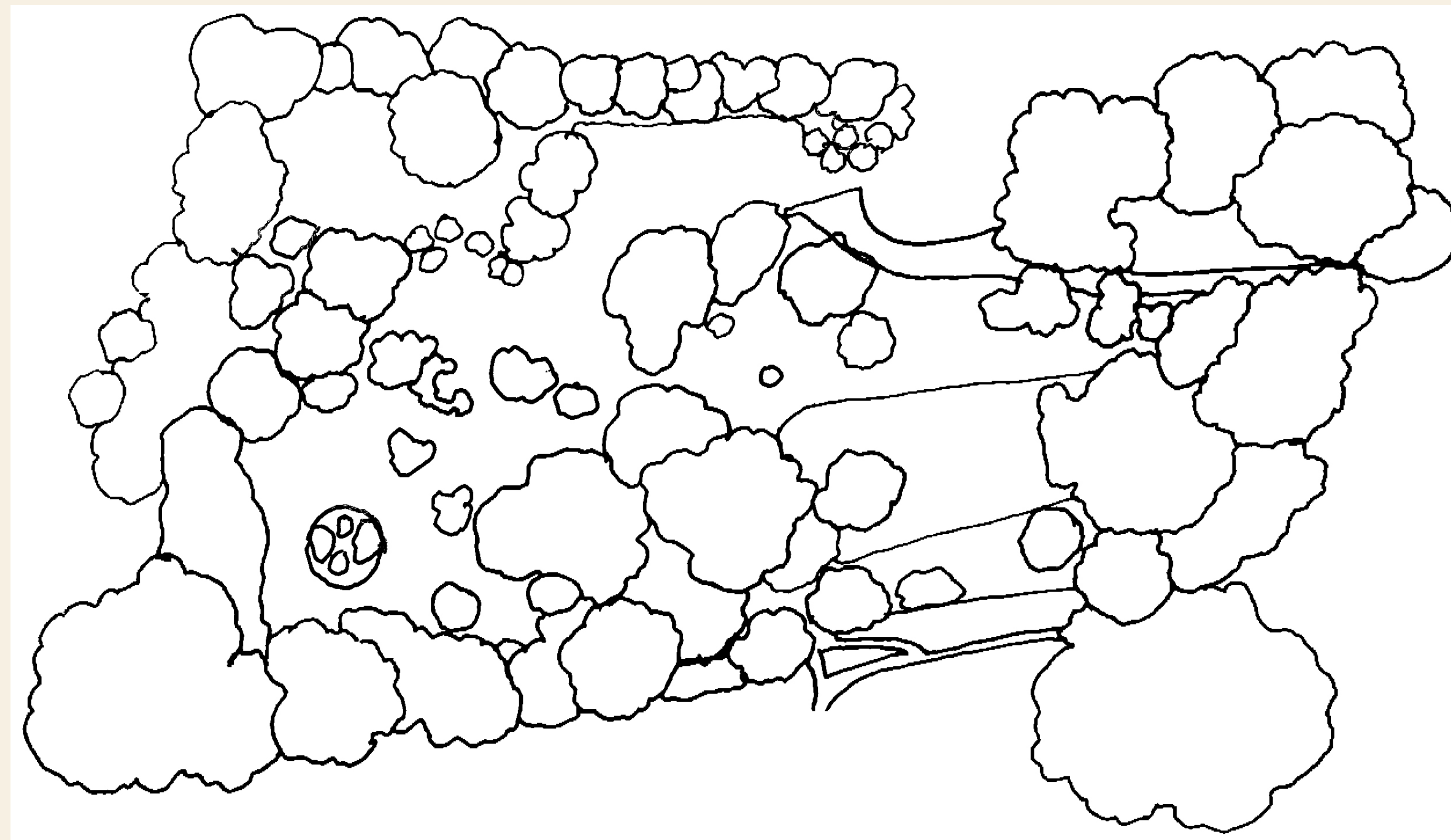
Look around the boundaries and you'll spot some true veterans of the garden: two **London Planes**, two **Holm Oaks** along the eastern edge, and the stately **purple beech** near the Tudor Street entrance. From their size, we know these trees were planted around 1870–1880, making them some of the oldest living witnesses to the garden's long and changing story.

View from the front of the house down the Usk valley – August 2013

View from the front of the house down the Usk valley March 2014.
The beech tree in the foreground was felled in 2021 because of disease.

Azaleas

Guernsey Lilies

Tulip Tree

Purple-leaved Cherry

Wild Cyclamens

Wrth i chi grwydro'r rhan hon o'r gerddi, rydych yn cerdded drwy haenau o hanes — rhai wedi'u cuddio, a rhai yn dal i'w gweld yn y dirwedd o'ch cwmpas.

Prin yw'r wybodaeth sydd ar gael am y tir a oedd yn mynd gyda'r tŷ gwreiddiol, neu am yr ardd a grewyd gan Henry Jenkins. Yr hyn y gwelwn heddiw yw'r terasau a'r llwybrau troellog islaw'r dreif ar eich dde. Maent yn ymddangos ar fap Arolwg Ordians 1881, ynghyd ag ardd ffurfiol sy'n cyfateb yn fras i'r gwelyau blodau ar eich chwith, y tu hwnt i'r gwely llwyni o'ch blaen.

Daw'r darlun yn gliriach yn yr 20fed ganrif. Er nad yw map Arolwg Ordians 1920 yn dangos unrhyw fanylion, mae llun awyr o 1929 yn datgelu mynedfa newydd o Stryd Tudor a dreif eang yn arwain at y tŷ. Roedd conwydd ifanc wedi'u plannu ar hyd y ffin ddeheuol, ac roedd yr ardd rosod gylchol (ar eich chwith) eisoes yn ei lle, gyda gwelyau ffurfiol yn codi uwch ei phen.

O'ch blaen, ar dde'r gwely llwyni, mae'r hen ragfaen/roceria. Yn ei hwyrddfyodiad, byddai rhaeadr fechan o ddŵr yn llifo iddo, gan ymchwyso i lawr tuag at y pwll isod. Rhwng y roceria a'r gwely llwyni mae'r llwybr sy'n arwain at y terasau o dan y dreif. Mae'n debygol mai teulu'r Whitehead, yn ystod y 1920au a'r 1930au, a osododd y terasau hyn gyda'u llwybrau "crazy paving" hyfryd.

Mae'r terasau hyn yn llawn syndodau tymhorol hyd heddiw. Yn yr hydref, mae **Lili'r Ynys Werdd** yn ymddangos mewn pinc llachar ar ymylon y llwybrau, ac yn y gwanwyn mae'r **Azaleas** yn byrstio'n lliwgar. Mae'r ceirios dail porffor yn y ffin lwyni yn rhoi cyffyrddiad o urddas i'r terasau gwair.

Ar eich chwith mae'r ardd ffurfiol Fictoriaidd, wedi'i gosod allan gyda chwe gwely blodau trianglog. Unwaith, roedd pob un yn wely rhosod; bellach mae pedwar yn ffurfio olwyn liw fywiog: un yn goch/oren, un yn wyn/hufen/melyn, un yn las, ac un yn binc/porffor—yn gweddu'n berffaith i hoffter y Fictoriaid o liw beiddgar. Mae'r ddau wely sy'n weddill wedi'u plannu â gwahanol laswelltau addurnol sy'n edrych yn drawiadol yn y gaeaf. Ymhlith y coed a'r llwyni uwchben y gwely glas mae **Coeden Diwlpe** (*Liriodendron tulipifera*) fawr, hawdd ei hadnabod gan ei dail unigryw.

Edrychwch o gwmpas y ffiniau a byddwch yn sylwi ar rai o wir hên drigolion yr ardd: dwy **Blanen Lundain**, dwy **Dderwen Holm** ar hyd yr ymyl ddwyreiniol, a'r **ffawydd porffor** urddasol ger mynedfa Stryd Tudor. O'u maint, gellir dweud i'r coed hyn gael eu plannu tua 1870–1880, gan eu gwneud yn rhai o'r tystion byw hynaf i hanes hir a newidiol yr ardd.